

Nieuwsbrief

Door Joke Koelewijn en Wietske Duinsbergen

Bezoek Karolinska Instituut Zweden

Van 27-29 maart waren wij, Wietske Duinsbergen en Joke Koelewijn, op bezoek bij het Karolinska Instituut in Stockholm. Het doel van onze reis was uitwisseling van kennis en ervaring met docenten van de verloskundigenopleiding en met studenten, én kennismaken met de verloskundige zorg in Zweden.

Verloskundige zorg

Op woensdag bezochten we het

Södertäljehospitaal, een ziekenhuis ten zuiden van Stockholm, met rond de 2000 bevallingen per jaar. Verloskundigen verzorgen hier het leeuwendeel van de verloskundige zorg. In de meeste ziekenhuizen verricht een verloskundige hetzij prenatale zorg, hetzij natale zorg, hetzij postnatale zorg. In Södertälje doen de verloskundigen echter ook een combinatie van natale en postnatale zorg, wat de van oorsprong Nederlandse verloskundige die wij spraken, een groot voordeel vindt van werken in dit ziekenhuis. Het viel ons op dat er veel personeel aanwezig is en dat er daardoor veel tijd is voor de patiënten. Elke bevalling wordt begeleid door twee verloskundigen, van wie één de eerste verloskundige is, die in principe bepaalt wat er gebeurt. Verder was opvallend dat ongeveer de helft van de vrouwen bevalt in een andere houding dan rugligging.

Alice, een collega uit Malawi, die ook bij dit bezoek aanwezig was, nam vanuit Zweden vooral kennis mee over alternatieve baringshoudingen. De in Malawi bereikte vooruitgang in zorg heeft kennelijk ook geleid tot veel bevallingen in rugligging..... Ronduit geschokt was Alice toen ze een schedelelectrode in handen kreeg. "Draaien jullie die echt in het hoofd van de baby?" Ze nam er eentje mee om te laten zien aan haar collega's thuis.

In het ziekenhuis verzorgde Wietske een workshop mindfulness, waaraan een behoorlijk groep mensen meedeed. We begonnen met het 'mindful' bestuderen van een rozijn. Daarna gingen we over op het 'echte' werk: aandachtig en betrokken naar elkaar luisteren. Dat leverde verrassende inzichten op.

We bezochten ook een caseloadpraktijk, gevestigd in een gezondheidscentrum in de wijk. Deze nog jonge praktijk bestaat uit drie verloskundigen, *barnmorska's*, die samen 120 vrouwen per jaar begeleiden. De vrouwen bevallen allemaal in het ziekenhuis. In deze praktijk is er geen onderscheid tussen verloskundigen die prenatale, natale of postnatale zorg geven; iedereen geeft alle vormen van zorg. De ervaren verloskundige die wij spraken was hier heel enthousiast over. Het op deze manier werken geeft haar niet alleen veel voldoening, maar zorgt er ook voor dat degene die de baring begeleidt de vrouw kent en goed kan inschatten wat ze kan verwachten. Kortom: continuïteit van zorg. Voor ons in Nederland is deze manier van werken heel vanzelfsprekend, maar in grote praktijken, zeker als er ook nog waarneemsters werken, kan de continuïteit van zorg onder druk komen te staan. Dus laten we waken voor het behouden van deze vorm van zorg!

Opleiding

De Zweedse verloskundigenopleiding staat alleen open voor verpleegkundigen en duurt – na de verpleging - 1,5 jaar. De studenten zijn dan ook meestal wat ouder dan we in Amsterdam gewend zijn en velen hebben zelf al kinderen. Joke verzorgde voor de studenten een college

over de Wilson & Jungner criteria, geïllustreerd aan de hand van de screening op erythrocytenantistoffen. Inhoudelijk waren zowel deze criteria als het onderwerp erythrocytenimmunisatie nog niet erg bekend. Veel informatie in korte tijd dus. Zou die blijven hangen?

Hierna volgde een college door Alice, de collega uit Malawi. Zij liet op indrukwekkende wijze zien wat er in Malawi al is bereikt in de moeder- en kindzorg. Maar er moet ook nog veel gebeuren. De studenten van het Karolinska Instituut hebben de gelegenheid in Malawi stage te lopen en Alice maakte hen heel enthousiast hiervoor. Studenten uit Malawi komen ook naar Zweden. Wij ontmoetten twee net aangekomen studenten.

Bijzonder om bij te wonen waren de posterpresentaties door studenten, waarin ze kort en bondig verslag deden van hun onderzoek. Vanwege de buitenlandse gasten waren de meeste presentaties gelukkig in het Engels. We merkten wel dat er toch wel verschil is tussen Zweden en Nederland. Ook al zijn we in Nederland best open over seksualiteit, de confrontatie met een levensgrote foto van een gezwollen clitoris, ter illustratie van een onderzoek naar het verschil in orgasme tussen nulliparae en parae (zou beter zijn bij parae!), kwam toch wel even binnen.

Een aantal studenten van AVAG heeft stage gelopen in Zweden: sommigen een klinische stage, anderen een onderzoeksstage. De begeleiders die we spraken waren zeer lovend over onze studenten. En dat maakte ons als docenten dan ook wel een beetje trots.....

En verder: Stockholm is een prachtige stad. Er is veel water, de lucht is schoon en ook op straat ligt nauwelijks rommel. We konden in deze paar dagen natuurlijk maar een beperkt beeld krijgen, maar wat we zagen was zeer de moeite waard.

In mei is er een delegatie uit Zweden naar Nederland, tijdens de International Week. Zorg dat je erbij bent!

